

Vanhemmuuden ja perheen tuki osana lasten ja nuorten mielenterveystyötä

Leena Lehikoinen
perheneuvolan päällikkö

Helsingin kaupunki, sotepe

leena.lehikoinen@hel.fi

Yhdessä kohti vahvempia
mielenterveyspalveluita –seminaari

12.2.2026

Helsinki
Helsingfors

Milla 12v, 6 lk

- Koulusta ohjattu perheneuvolaan, koulun tuki ei riitä
 - Selkeä oppimisvaikeus, tukea tarjottu, ei ota vastaan
 - Haastaa riitaa, vetäytyy, hakeutuu kyseenalaiseen seuraan
 - Kasvavasti poissaoloja, alavireinen, masentunut?
- Perhetilanne:
 - Vanhemmat eronneet 3v aiemmin, kumpikin huoltaja
 - Asuu äidin ja tämän uuden puolison sekä heidän kahden pienen lapsen kanssa
 - Riitoja äidin kanssa, riitoja isäpuolen kanssa
 - Isällä ollut pitempään päihteiden kanssa haasteita, lisääntynyt eron myötä. Jäänyt työttömäksi.
 - Äiti: murrosikä, ollut hänelläkin vaikea. Menee aikanaan ohi. Koulu pitäisi hoitaa, Millasta itsestään kiinni
 - Isä: ??
 - Milla: hänestä halutaan eroon, kelpaa lastenhoitajaksi ei muuten
- Vapaa-aika: ei harrastuksia, ei oikein kavereita, ei kiinnosta mikään. Linnoittautuu huoneeseensa,

Sosiaalihuolto tarjoaa vanhemmuuden ja perhesuhteiden tukea

- Mitä nuoremman lapsen mielen hyvinvoinnista puhutaan sitä enemmän on puhuttava vanhemmuudesta, lapsen kiintymyssuhteista ja perheen vuorovaikutuksesta
- Tunteiden säätely, realiteettien sieto, itseluottamus ja sosiaaliset taidot jne kehittyvät vuorovaikutuksessa, lähi-ihmissuhteissa.
- Kokemus turvallisuudesta syntyy riittävän hyvästä tunneyhteydestä
- Nuorellekin juuri tunneyhteyden etäännyminen vanhempiin voi olla oleellinen tekijä ahdistus- tai masennusoireissa.

Mitä ovat sosiaalihuollon lapsiperheiden palvelut

Sosiaalihuollon 7 palvelutehtävää

- läkkäiden palvelut
- Työikäisten palvelut
- Lapsiperheiden palvelut
- Lastensuojelu
- Perheoikeudelliset palvelut
- Vammaispalvelut
- Päihdehuolto

Lapsiperheiden palvelut

Sosiaalineuvonta

Lapsiperheiden kotipalvelu

Sosiaaliohjaus

Kasvatus- ja perheneuvonta

Perhetyö

Perhesosiaalityö

Kuraattoripalvelu

*Menetelmällinen
psykososiaalinen
tuki*

Vanhemmuuden tuen monet muodot

- Vertaistuki
- Konkreettinen apu
 - Lisää käsiä, mahdollisuus levätä, nukkua jotta jaksaa
 - Tuki lapsen hoitaminen
 - Asiointiapu
- Ohjauksellinen tuki
 - Arjen sujuminen lapsen kanssa, päivärytmi, uni, ravinto jne
 - Lapsen ohjaamisen ja rajaamisen taito, kasvatushaasteet esim. lapsen haastava käytös
 - Vanhemman rooli lapsen koulunkäynnin tukena
- Psykoedukaatio mm
 - Lapsen normaali kehitys ja muutokset perhe-elämässä
 - Psykoedukaatio lapsen kehityksellisiin tai terveydellisiin haasteisiin liittyen
- Psykososiaalinen tuki mm mentalisaatiokyvyn, tunnesuhteen, vuorovaikutuksen vahvistamiseen
 - Kiintymyssuhteen muodostaminen, tunnesuhteen ylläpito, katkokset ja niiden korjaaminen
 - Vanhemmuuden ”vaikeat tunteet”
 - Vanhemman oman taustan mm. traumataustan vaikutus vanhemmuuteen
 - Perhekokonaisuus esim. uusperheet
- Vanhempien välinen yhteistyö vanhemmuudessa
- Turvallisuus, väkivallan uhka

Psykososiaalinen tuki koko perheelle

- Shl perhepalveluissa asiakkaana voi olla koko perhe, myös eroperhe, jolloin keskeinen kumppani usein perheoikeudelliset palvelut.
- Psykososiaalisen tuen kannalta keskeisiä palveluja mm. kasvatus- ja perheneuvonta ja perhetyö.
- Perheneuvoloiden **kasvatus- ja perheneuvonnan** ydin on psykososiaalinen tuki vanhemmuuteen ja perhesuhteisiin. Tässä psykologinen osaaminen on kiinteästi integroitu perhesysteemiä ymmärtävään sosiaalipalveluun. Mahdollistaa terapeuttisempien menetelmien käytön mm tunnekeskeiseen työskentelyyn.
- Osa menetelmistä terapiatakuun piirissä, sosiaalihuollon **Menetelmällisen psykososiaalisen tuen** (shl 25a§) palveluna. Sosiaalihuollon terapiatakuu kohdistuu vanhemmuuden ja perhesuhteiden tuen kautta lapsen mielenterveyden hoitoon. (itsenäistynvä nuori ehkä poikkeus)

Yhteistyö

- Mihin on mahdollista ja viisautta tarttua?
- Keitä lapsen asiassa on mukana? Mitä kaikkea saman vanhemmuuden varassa on meneillään?
- Yhteensovittava suunnitelma